

Vaste commissie voor SZW uit de Tweede-Kamer der
Staten-Generaal
M.E. Esmeijer
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Per mail verstuurd aan cie.szw@tweedekamer.nl

Datum
25 juni 2019
Kenmerk
TISA/N201900674
Telefoonnummer

-
Bijlage(n)

-
Bijlage(n)

Onderwerp

Zorg en aandachtspunten nieuwe inburgeringstelsel

Geachte leden van de commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

Op donderdag 27 juni a.s. debatteert u met minister Koolmees over Inburgering en integratie. Via deze weg geven wij u onze positie en zorgen mee. Dit doen wij mede namens gemeentelijke netwerken Divosa, G4 en G40. Dit betreft:

- het financiële kader en de betaalbaarheid van het stelsel
- de uitvoerbaarheid van enkele inhoudelijke bepalingen

Wij willen dat het nieuwe stelsel een succes wordt. Daarvoor is het noodzakelijk dat de wet in de praktijk uitvoerbaar is. Om inburgeraars goed te kunnen begeleiden is het nodig dat hun traject centraal staat. Randvoorwaardelijk is hierbij dat er voldoende middelen zijn voor gemeenten om hun taken uit te voeren en dat er lokaal voldoende ruimte is om maatwerk te kunnen leveren. Om die reden hebben wij de minister verzocht om een gezamenlijk onafhankelijk onderzoek naar de financiële gevolgen van het nieuwe stelsel te doen, waar veldwerk bij gemeenten een essentieel onderdeel van is. Wij hopen dat we hierover op korte termijn met de minister tot een afspraak kunnen komen, zodat we weer verder met elkaar in gesprek kunnen gaan over de vormgeving van een succesvol en noodzakelijk inburgeringsstelsel.

Met deze brief nemen we u, voorafgaande aan het komende AO in de Commissie SZW, graag mee langs de inhoudelijke punten waarover deze gesprekken wat ons betreft zouden moeten gaan. Wij zijn met name bezorgd over de gevolgen van de gemaakte keuzes voor de uitvoerbaarheid van het stelsel, en daarmee uiteindelijk de kwaliteit van de inburgering. Kernpunt daarin is de regierol van gemeenten: we willen de inburgeraar een goed traject op maat aanbieden en verbinding leggen met

andere terreinen in het sociaal domein. Daarvoor is lokaal doorzettingsmacht nodig. Het huidige voorstel beschouwend, zien wij daarom de volgende knelpunten:

- **Handhaving:** het ministerie wil de handhaving op de inspanningsverplichting van de inburgeraar beleggen bij de gemeenten en de handhaving op het resultaat bij DUO. Onze zorg is dat deze splitsing leidt tot een administratief onwerkbaar stelsel en onduidelijkheid voor de inburgeraar. Beter is het daarom de handhaving in zijn geheel bij gemeenten te beleggen.
- **Leerbaarheidstoets:** We ondersteunen de wens om de leerbaarheidstoets door een onafhankelijke partij te laten afnemen. Echter, in lijn met de regierol die gemeenten in dit stelsel krijgen, ligt het voor de hand het moment van afname van de toets lokaal te kunnen bepalen, door een zelf aan te wijzen onafhankelijke partij. Op deze manier kunnen de uitkomsten van de toets optimaal benut worden bij het maken van een gefundeerde keuze voor de te volgen inburgeringsroute.
- **Voorinburgering:** in het huidige voorstel wordt de aanbodplicht voor het programma voorinburgering door het COA wettelijk verankerd. Het verplichtstellen van een voorinburgeringstraject door het COA staat op gespannen voet met de ambitie om inburgering onder gemeentelijke regie vanaf dag één te starten. Bij gemeentelijke regie past de ruimte om het inburgeringstraject al tijdens het AZC verblijf te starten, ofwel om dit op andere wijze te organiseren. Die keuze zou aan gemeenten moeten zijn. Alleen op deze manier kunnen gemeenten een doorlopende leerlijn voor de inburgeraar garanderen.
- **Bekostigingssystematiek:** Het voornemen is dat de bekostiging van het nieuwe stelsel deels middels prestatiebekostiging wordt vormgegeven. Daarin worden gemeenten afgerekend op succesvolle inburgeringstrajecten. Dit sluit niet aan bij de verantwoordelijkheid van gemeenten om de inburgeraar in staat te stellen in te burgeren. Op die prestatie kunnen gemeenten worden afgerekend. Het succesvol afronden van een inburgeringstraject blijft de verantwoordelijkheid van de inburgeraar zelf.
- **Ontzorgen:** In het nieuwe stelsel zal het financieel ontzorgen van de groep statushouders een vast onderdeel worden van het PIP. We onderschrijven het belang hiervan. Ook hier is het leveren van maatwerk cruciaal. Dat vergt om beleidsvrijheid op de duur van ontzorging en om de inzet van begeleiding richting financiële zelfredzaamheid. Alleen dan kan het beoogde doel van ontzorgen bereikt worden.
- **Gezinsmigranten:** in het nieuwe stelsel wordt onderscheid gemaakt tussen de groep inburgeringsplichtige statushouders en de groep gezinsmigranten. Hoewel de achtergrond van deze groepen verschilt, voorzien we een onuitvoerbaar stelsel en ongewenst verschil in resultaten. Wij vinden het onacceptabel dat er een tweedeling ontstaat binnen de groep inburgeringsplichtigen in een gemeente. Wij pleiten voor één inburgeringssysteem onder gemeentelijk regie, waarin alle inburgeraars dezelfde rechten en plichten hebben.
- **Taalschakelvoorziening :** Het aanbieden van een taalschakeltraject in het kader van de onderwijsroute zal worden belegd bij gemeenten. Het beleggen van de inkoop van een dergelijk traject bij gemeenten vinden we niet in het belang van de inburgeraar. De Minister

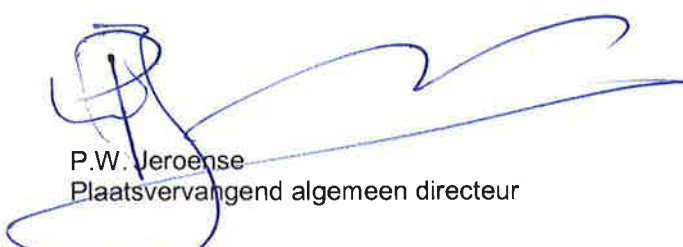
creëert hiermee onnodige overdrachtsmomenten en een zeer complex systeem. Wij pleiten daarom voor het inbedden van de taalschakeltrajecten in het onderwijsveld, zodat jonge inburgeraars hier optimaal van kunnen profiteren.

- **Tussentijdse termijnen in de PIP:** iedere inburgeraar is anders. Om een goed traject aan te kunnen bieden is het nodig om maatwerk te kunnen aanbieden. Wij zijn daarom geen voorstander van het opnemen van tussentijdse termijnen.

Tot slot

Ten aanzien van de hierboven benoemde punten zijn er nog een aantal stappen te zetten. Wat gemeenten betreft in gezamenlijkheid, zodat er een uitvoerbaar en betaalbaar stelsel komt waarin de inburgeraar centraal staat.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

P.W. Jeroense
Plaatsvervangend algemeen directeur